

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **K. J.**, bývajúceho v S., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. E. V., advokátkou so sídlom v K., proti žalovaným **1/ T. K.**, bývajúcej v K., **2/ D. H.**, bývajúcej v S., **3/ T. F.**, bývajúcemu v P., o **zaplatenie 7 162,72 EUR (215 784,-- Sk)**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 29 C 325/1998, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. júna 2007 sp.zn. 5 Co 81/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. júna 2007 sp.zn. 5 Co 81/2007 a uznesenie z 29. júna 2007 sp.zn. 5 Co 81/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II rozsudkom zo 16. februára 2006 č.k. 29 C 325/98-158 v spojení s opravným uznesením z 2. februára 2007 a v spojení s uznesením zo 7. februára 2007 uložil žalovanej **1/** povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 71 928,-- Sk s príslušnými úrokmi z omeškania a žalovanému **3/** povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 143 856,-- Sk s príslušnými úrokmi z omeškania, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu voči žalovanej **2/**, ako aj nad 9 %-né úroky z omeškania zamietol. Žalovaným **1/** a **3/** uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania a na účet okresného súdu nahradiť trovy konania štátu. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť trovy konania žalovanej **2/**. Za základ svojho rozhodnutia vzal zistenia, že žalobca počas pobytu v Kanade uskutočneného na pozvanie otca žalovaných T. H., využil možnosť kúpy osobného motorového vozidla typu M., ŠPZ O., že vozidlo kúpil z vlastných peňažných prostriedkov a doviezol na Slovensko na vlastné náklady. Otec žalovaných T. H., ktorý zomrel X., kúpu osobného vozidla pre žalobcu iba sprostredkoval, čím prejavil vďaku za služby, ktoré mu žalobca poskytol pri jeho dlhodobom pobyte na Slovensku. Po uplynutí blokačnej doby jedného roka malo byť vozidlo

formálne odpredané žalobcovi za symbolickú cenu jednej koruny. V prospech týchto zistení, okrem listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise Okresného súdu Košice I sp.zn. 11 D 67/96, svedčí aj skutočnosť, že na dokladoch bol ako prepravca uvedený T. H. a ako príjemca žalobca. Na základe uvedených zistení dospel k záveru, že predmetné osobné motorové vozidlo bolo vo vlastníctve žalobcu a nie otca žalovaných. Táto vec bola preto v rozpore so zákonom pojatá do dedičstva po nebohom T. H. a nesprávne pripadla žalovanému 3/ s povinnosťou vyplatiť žalovanú 1/ v pomere jednej tretiny z hodnoty vozidla. Keďže žalovaný 3/ v priebehu konania vozidlo predal, vyhovel návrhu žalobcu a uložil žalovaným 1/ a 3/ zaplatiť mu cenu, ktorú na obstaranie osobného motorového vozidla vynaložil (kúpna cena predstavovala sumu 6 842,50 kanadských dolárov). Právne vec posúdil ako majetkový prospech získaný žalovanými 1/ a 3/ plnením z právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol (§ 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Na námietku premlčania vznesenú žalovanou 1/ neprihliadol, keď dospel k záveru, že k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo úmyselne, v ktorom prípade platí 10 ročná objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Rozhodnutie o trovách odôvodnil zásadou zodpovednosti za výsledok v sporovom konaní (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 13. júna 2007 sp.zn. 5 Co 81/2007 v spojení s uznesením z 29. júna 2007 na odvolanie žalovaných 1/ a 3/ a na odvolanie žalobcu (jeho odvolanie smerovalo len proti uzneseniu o trovách konania) rozsudok okresného súdu v znení opravného uznesenia a uznesenia o trovách konania zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov konania. V osobitnom uznesení uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným trovy konania a nahradiť štátu ním platené trovy. V otázke vlastníctva osobného motorového vozidla dospel k opačnému záveru, než súd prvého stupňa. V tejto súvislosti uviedol, že z čestného prehlásenia MUDr. C. J. je zrejmé, že osobne bola prítomná iba pri vybavovaní dokladov na prevoz vozidla a o ostatných skutočnostiach uvedených v jej prehlásení vie len od T. H.. Tento listinný dôkaz preto hodnotil tak, že nemohol byť podkladom pre záver, že žalobca bol vlastníkom vozidla. Rovnako aj svedok Ing. I. B. sa o skutočnostiach, o ktorých v konaní vypovedal, dozvedel od T. H.. Čo sa týka financií, t.j. kto vozidlo zakúpil a z akých peňazí bola zaplatená kúpna cena, mal vedomosť o tom, že je určené pre žalobcu. Okrem iného sa vyjadril v tom zmysle, že vozidlo malo byť žalobcove (neb. H. mu mal povedať, že vozidlo bude K.) a teda že vozidlo v čase kúpy ešte nebolo vlastníctvom žalobcu. Z listinného dôkazu označeného ako svedecká výpoveď J., ktorý tiež vypovedal iba to, čo „na vlastné uši“ počul od T. H. vyplýva,

že tento mal žalobcovi vozidlo odpredať za symbolickú jednu korunu, čo znamená, že vlastníkom vozidla v čase jeho kúpy bol T. H. a nie žalobca. Inak by nemohol vykonať platne prevod vozidla na žalobcu. Napokon ani zistenie, že žalobca vozidlo zakúpil v Kanade za jeho peňažné prostriedky a na vlastné náklady ho priviezol na Slovensko, z listinného dôkazu označeného ako svedecké prehlásenie M.. a A.. P. nevyplýva, lebo žalobca mal podľa jeho obsahu M.. P. vyplatiť osobne kúpnu cenu, čo ale neznamená, že uvedené peniaze patrili žalobcovi. Keďže v konaní nebolo preukázané, že žalobca poskytol žalovaným nejaké plnenie, právne posúdenie veci súdom prvého stupňa považoval za nesprávne. Aj v prípade posúdenia nároku žalobcu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení, nebolo možné nárok priznať, vzhľadom na dovolanie sa premlčania žalovanými. Vychádzal pritom zo zistenia, že právo bolo prvý raz uplatnené až na pojednávaní 27.10.2005, kedy súd navrhnutú zmenu žaloby pripustil, pričom žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel už pred dňom 12.12.2000. Na žalobcom uplatnenú zmenu žaloby na pojednávaní 17.10.2000, v ktorej okrem iného žalobca žiadal priznať sumu 9 157,50 kanadských dolárov z hľadiska premlčania nároku neprihliadol s odôvodnením, že táto zmena nebola pripustená a teda nedošlo k riadnemu uplatneniu práva. Vzhľadom na plný úspech v konaní žalovaným priznal osobitným uznesením náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu, včítane jeho uznesenia o trovách, podal včas dovolanie žalobca. Navrhol obe rozhodnutia odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení dovolania opísal podstatné dôvody, ktoré viedli krajský súd ku zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa a ktoré považoval za nesprávne. Poukázal na rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým okresný súd žalobe voči žalovaným 1/ a 3/ vyhovel, a na jeho dôvody s ktorými sa stotožnil. Uviedol, že odvolací súd a jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Jeho dovolanie je preto podané opodstatnene.

Žalovaní 1/ a 3/ sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) napadnutý

rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že tento rozsudok v spojení s uznesením o trovách konania treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V ustanovení § 237 O.s.p. sú vymenované vady, ktoré sú dôvodom prípustnosti dovolania smerujúceho proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolací súd, vzhľadom na zákonnú povinnosť vždy na tieto vady konania prihliadnuť, preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk tam uvedených. Procesné vady uvedené v tomto zákonom ustanovení neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Povinnosť dovolacieho súdu skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní zaťaženom procesnou vadou, nie je daná len vo vzťahu k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p., ale tiež vo vzťahu k procesným vadám inej závažnej povahy (tzv. iným vadám), pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. So zreteľom na to dovolací súd skúmal, či v prejednávanej veci nedošlo k takejto procesnej vade i keď dovolateľ jej existenciu nenamietal.

Súdy v danom prípade riešili ako otázku určujúcu pre správne posúdenie veci otázku vlastníctva osobného motorového vozidla typu M., ŠPZ O., zakúpeného v Kanade a dovezeného na Slovensko. V konaniach, v ktorých sa posudzuje otázka nadobudnutia vlastníctva k hnuťnej veci určitou osobou, má spravidla osobitný význam zistenie, koho prejav vôle smeroval k nadobudnutiu veci. Keďže vôľa sama osebe nemôže byť predmetom dokazovania, treba pri jej zisťovaní vychádzať zo všetkých okolností daného prípadu (kto vystupoval ako kupujúci, koho finančné prostriedky boli použité na zaplatenie kúpnej ceny, prípadne dopravenie veci, ak bola zakúpená v cudzine, aké skutočnosti viedli určitú osobu k zakúpeniu veci v cudzine, úloha inej osoby pri kúpe a pod.). Záver o tom, že určitá

osoba nadobudla k veci vlastníctvo, musí byť teda vždy dostatočne podložená adekvátnymi skutkovými zisteniami.

Na otázku skutkových zistení dovolací súd v danom prípade osobitne poukazuje preto, lebo vo všeobecnosti platí, že ak má odvolací súd v určitom konaní za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil nesprávny skutkový záver, musí dokazovanie v potrebnom rozsahu sám zopakovať (§ 213 ods. 2 O.s.p. v znení platnom v čase odvolacieho pojednávania).

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa, vychádzajúc z výsledkov ním vykonaného dokazovania, založil svoje rozhodnutie na zisteniach skutkovej povahy, že žalobca počas pobytu v Kanade uskutočneného na pozvanie otca žalovaných T. H., využil možnosť kúpy osobného motorového vozidla typu M., ŠPZ O., že vozidlo kúpil z vlastných peňažných prostriedkov a doviezol na Slovensko na vlastné náklady, že otec žalovaných T. H., ktorý zomrel X., kúpu osobného vozidla pre žalobcu iba sprostredkoval, čím prejavil vďaku za služby, ktoré mu žalobca poskytol pri jeho dlhodobom pobyte na Slovensku a že po uplynutí blokačnej doby jedného roka malo byť vozidlo formálne odpredané žalobcovi za symbolickú cenu jednej koruny. Súd prvého stupňa z tohto skutkového rámca usúdil, že vlastníctvo k predmetnému motorovému vozidlu nadobudol žalobca.

Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku výslovne uviedol, že súd prvého stupňa v danom prípade založil svoje rozhodnutie na chybných skutkových zisteniach, z ktorých vyvodil nesprávny skutkový záver. Z obsahu jeho rozhodnutia zreteľne vyplýva, že k odlišnému skutkovému záveru než súd prvého stupňa, podľa ktorého vlastníkom osobného motorového vozidla nebol žalobca, ale otec žalovaných T. H., dospel len na základe prehodnotenia dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, bez toho, aby dokazovanie sám zopakoval. Zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 O.s.p. nie je podanie správy predsedom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z § 215 O.s.p. Potrebným zopakovaním dokazovania nie je ani oboznámenie rozhodnutí vydaných súdom prvého stupňa, odvolaní účastníkov konania a ich vyjadrení k odvolaniam. Zopakovaním dokazovania v potrebnom rozsahu nie je ani vyjadrenie sa jednotlivých zástupcov účastníkov konania k veci na odvolacom pojednávaní (viď zápisnica o pojednávaní 13. júna 2007 č.l. 209 spisu). Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd si v prejednávanej

veci nežadovázil rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto je jeho skutkový a naň nadväzujúci právny záver zatiaľ predčasný.

Hoci dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie posudzovať správnosť záverov odvolacieho súdu, dovolací súd považuje za potrebné vyjadriť sa k právnemu názoru odvolacieho súdu v otázke premlčania nároku.

Z obsahu spisu síce vyplýva, že zmena žaloby navrhnutá žalobcom na pojednávaní 17. októbra 2000, nebola súdom pripustená, ušlo však pozornosti odvolacieho súdu, že žalobca sa v odvolaní z 12. decembra 2000 podanému proti rozsudku okresného súdu Košice II zo 17. októbra 2000 č.k. 29 C 325/98- 48 znova domáhal pripustenia zmeny žaloby, ktorou žiadal priznať už len sumu 9 157,50 kanadských dolárov (č.l. 54 spisu), o ktorom procesnom návrhu súdy opomenuli rozhodnúť.

Z uvedeného je teda zrejmé, že žalobca uplatnil nárok na peňažné plnenie pred súdom najneskôr 14. decembra 2000, kedy jeho odvolanie došlo na Okresný súd Košice II. Skutočnosť, že súdy nižších stupňov o tomto návrhu žalobcu nerozhodli, nemôže ísť na ťarchu účastníka konania (žalobcu), osobitne v prípade, ak neskôr zmenu žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, na žalobu o peňažné plnenie, pripustili, o nej riadne konali a v merite veci aj rozhodli. Odvolací súd pri posúdení otázky premlčania nároku žalobcu preto vychádzal nesprávne zo zistenia, že žalobca nárok na peňažné plnenie uplatnil na súde až 27. októbra 2005.

So zreteľom na to, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím uznesením (§ 243b ods. 1 O.s.p.) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. marca 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová